

Katedra slavistiky

sektce rusistiky

Posudek na magisterskou diplomovou práci

Autor: Jiřina Dvořáková

Titul: Prozaická tvorba Olexandra Petronyče Dovženka.

Vedoucí práce: doc. PhDr. Zdeněk Pechal, CSc.

Magisterská diplomová práce Jiřiny Dvořákové se zabývá nezfilmovanými prózami Olexandra Dovženka. I když Dovženko patří mezi největší evropské osobnosti filmového umění XX. století, v Čechách není jeho literární tvorba známa a ve většině případů není přeložena. Proto jsou biografické vstupy v posuzované diplomové práci velmi účelné. Zvláště oceňuji, a to v celé práci, doplňující reakce na sekundární literaturu a další průběžné vysvětlující poznámky pod čarou.

Oceňuji především pokus postihnout osobitost „dovženkovského“ útvaru, jak v poetice ryze povídkové, tak ve specifickém útvaru kinopříběhu. Za distinktivní rysy Dovženkovy literární poetiky je podle autorky možné považovat „filmovost“, vizuálnost. Jiřina Dvořáková zde rozpracovává závěry J. Barabaše z r. 1963. Dále je pak zdůrazňována „lyričnost“. Zde bych uvítal, kdyby autorka lépe vymezila obsah termínu, se kterým bude pracovat a co přesně lyričnosti miní. Autorka se shoduje s těmi badateli, kteří považují Dovženka za nesyžetového autora (u kinopříběhů). Do osobitosti Dovženkovy prózy autorka zahrnuje folklórní základ, na němž je vybudována jeho umělecká optika. Skoro by se dala položit otázka, zda folklórní základ není zdrojem všeho ostatního: vizuality, bezsyžetovosti, lyrismu, postav viděných na přímočaré ose dobro-zlo.

Autorka v práci zdůrazňuje ty rysy a motivy Dovženkovy poetiky, kterými je text ozvláštěn. V rozborech jednotlivých povídek je podána analýza poetických prostředků, jejichž prostřednictvím jsou věci vyvedeny z jejich ustrnulého, obvyklého řádu a ustálené vidění světa je tak zapojeno do nových souvislostí.

Práce tak podává komentář k prakticky všem nezfilmovaným Dovženkovým prózám. V závěru se autorka zamýšlí nad jistou dvoutvárností Dovženkovy osobnosti.

Celkově jde o diplomovou práci, která uvádí na českou scénu Dovženkovu literární uměleckou tvorbu a z nejrůznějších úhlů a prostřednictvím vlastních analýz promýšlí její kvalitu a nevyhýbá se ani pasážím, které odvádějí daň dobové ideologické přímočarosti. Je tak podán celkový obraz Dovženkovy prozaické osobnosti, charakteristika jeho slovesné estetiky a uměleckého stylu.

Práce Jiřiny Dvořákové je napsána s nadhledem a bohatě využívá sekundární literaturu. Sekundární literatura však není pasivním doplňkem, ale je na ni v průběhu celé práce reagováno a je s ní veden průběžný autorčin dialog.

Autorka zcela jasně prokázala schopnost literárněvědné analýzy a schopnost práce s odbornou literaturou. Jde o zdařilý portrét Olexandra Dovženka jako prozaika. Magisterkou diplomovou práci Jiřiny Dvořákové doporučuji k obhajobě.

Závěr: práci doporučuji k obhajobě.

Datum: 14.1.2008

Jméno a podpis: doc. PhDr. Zdeněk Pechal, CSc.